

Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych podczas kolejnego opiniowania „Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2028” wraz z „Planem Inwestycyjnym” z Ministerstwem Klimatu i Środowiska.

Tabela 1 Odniesienie do uwag zgłoszonych przez Ministra Klimatu i Środowiska do projektu „Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2028”.

Lp.	Rozdział	Podrozdział	Punkt podrozdziału	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Stanowisko do uwag i odniesienie UMWL do uwag MKiŚ
1.	1	1.1	1.1.4	33	Wyjaśnienie/Poprawa następującego fragmentu „Selektywne zbieranie – wprowadzenie selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych (w tym odpadów medycznych) wytwarzanych w gospodarstwach domowych do dnia 1 stycznia 2025 r. wraz z zapewnieniem niezanieczyszczania przez nie innych strumieni odpadów komunalnych;”	Zgodnie z art.3 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają przyjmowanie w PSZOK odpadów niebezpiecznych, stanowiących odpady komunalne. Nie jest więc jasne, dlaczego zgodnie z projektowanym WPGO należałoby coś takiego wprowadzać. Zapewne chodziło o to, że poziom tej zbiórki nie jest satysfakcjonujący, a tego typu odpady umieszcza się razem ze „zwykłymi” odpadami. Należy odpowiednio przeredagować fragment.	Uwzględniono.	Przeredagowano dwa pierwsze, wskazane zapisy oraz dodatkowo dodano do nich przypisy dolne wyjaśniające zagadnienie. Jeśli chodzi o zapis „Redukcja o połowę globalnej ilości marnowanej żywności per capita do 2030”, przeredagowano zapis na „Dążenie do osiągnięcia ogólnounijnego celu redukcji o połowę ilości żywności ulegającej marnotrawstwu per capita” Cel określony przez UE - 50% - na dzień sporządzania Planu nie jest obowiązujący dla Polski a ograniczenie marnotrawstwa żywności w tak wysokim stopniu nie jest możliwe bez wsparcia oraz ustanowienia odpowiedniego prawodawstwa na poziomie ogólnokrajowym.	W dokumencie nie widać przypisów dolnych. Należy to skorygować. Widać też, że fragment nie został dopracowany redakcyjnie, pomimo takich uwag, odnoszących się do całego dokumentu np. we wprowadzeniu do listy celów wskazanych w rozdz. 1.1.4 „określono cele w zakresie odpadów komunalnych, w tym cele ilościowe związane z ZPO oraz wymaganych poziomów recyklingu oraz maksymalnych poziomów składowania” a powinno być: . „określono cele w zakresie odpadów komunalnych, w tym cele ilościowe związane z ZPO oraz wymaganymi poziomami recyklingu oraz maksymalnymi poziomami składowania.” Na str. 34 i 233 należy zweryfikować zapis: „Dążenie do osiągnięcia ogólnounijnego celu redukcji o połowę ilości żywności ulegającej marnotrawstwu per capita, w sprzedaży detalicznej i konsumpcji oraz zmniejszenie strat z żywności w procesie produkcji i dystrybucji do 2030r.”. Należy zauważyć, że w art. 9 ust. 1 lit. g brzmi: "zmniejszać wytwarzanie odpadów żywności w produkcji podstawowej, przetwórstwie i wytwórstwie, w sprzedaży detalicznej i innej dystrybucji żywności, w restauracjach i usługach gastronomicznych, jak	Uwzględniono. Przeredagowano akapit w rozdziale 1.1.4: „określono cele w zakresie...”. Na str. 34 i 233 usunięto zapis: „Dążenie do osiągnięcia ogólnounijnego celu redukcji o połowę ilości żywności ulegającej marnotrawstwu per capita...” oraz wykonano korektę tego zapisu na str.52. Ponadto usunięto zapis odnośnie odpadów niebezpiecznych oraz przeredagowano fragment dotyczący tekstyliów.	Zapewnienie prawidłowych informacji, uwagi redakcyjno – stylistyczne.	Po dokonanych zmianach w WPGO Prognoza oddziaływania nie wydaje się być spójna z projektem planu. Przykładowo jako jeden z celów w Prognozie oddziaływania wskazano: „ Redukcja o połowę globalnej ilości marnowanej żywności per capita , w sprzedaży detalicznej i konsumpcji oraz zmniejszenie strat z żywności w procesie produkcji i dystrybucji do 2030r.”, który to cel nie występuje w obecnej wersji projektu planu. Również inne sformułowania występujące w Prognozie oddziaływania, np. „Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów z tekstyliów od 1 stycznia 2025 roku,” nie pojawiają się w planie.	Uwzględniono. Poprawiono nazewnictwo zgodnie z uwagą. Skorygowano zapisy w Prognozie oddziaływania, w celu zapewnienia spójności z głównym dokumentem.

Lp.	Rozdział	Podrozdział	Punkt podrozdziału	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Stanowisko do uwag i odniesienie UMWL do uwag MKiŚ
						stycznia 2025 r. gminy są zobowiązane do zbierania tego typu odpadów w PSZOK. Należy odpowiednio przeredagować fragment. Cele wskazane w uwadze dotyczą Polski, zapewne jest to błąd redakcyjny, w WPGO powinny dotyczyć danego województwa. Należy odpowiednio przeredagować fragment.			również w gospodarstwach domowych jako wkład w realizację celu zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, polegającego na zmniejszeniu o połowę do 2030 r. globalnej ilości marnowanej żywności per capita w sprzedaży detalicznej i konsumpcji oraz zmniejszeniu strat żywnościowych w procesie produkcji i dystrybucji”. Biorąc pod uwagę, że wcześniej wpisano już: „Dążenie do osiągnięcia orientacyjnego ogólnounijnego celu zmniejszenia ilości odpadów żywności o 30% do 2025 r. i o 50% do roku 2030;” wydaje się, że powyżej wskazany punkt jest zbędny, tym bardziej, że obecnie trwają prace nad nowelizacją ramowej dyrektywy o odpadach, gdzie proponuje się konkretne cele redukcji wytwarzania odpadów żywności. Jeżeli miałby jednak pozostać, to należałoby go przeformułować przykładowo w następujący sposób: „Dążenie do osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, polegającego na zmniejszeniu o połowę do 2030 r. globalnej ilości żywności ulegającej marnotrawstwu per capita w sprzedaży detalicznej i konsumpcji oraz zmniejszeniu strat żywnościowych w procesie produkcji i dystrybucji;”. Natomiast wskazaną powyżej korektę zapisów				

Lp.	Rozdział	Podrozdział	Punkt podrozdziału	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Stanowisko do uwag i odniesienie UMWL do uwag MKiŚ
									dotyczących celu zrównoważonego rozwoju należałoby dokonać na str. 52 (pierwszy akapit).				
2.	3	2	5.5	104	Należy wyjaśnić następujący fragment „Niniejsze oznacza, że choć zdolności przerobowe instalacji w Chełmie są wystarczające do przetworzenia ponad 60% wytwarzanych odpadów komunalnych, to praktyka pokazuje, że trafia tam tylko nieco ponad 15% specjalnie wyselekcjonowanych odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych” w kontekście innych informacji przedstawionych na str. 104 („W roku 2022 przyjęła ona 301 658 Mg odpadów z grup: 19 12 10, 19 12 04, 19 12 12, z czego 83 624 Mg pochodziło z odpadów komunalnych z terenu województwa lubelskiego”), na str. 74 („Zdecydowana większość wytworzonych odpadów 19 12 12 i 19 12 10 z terenu województwa lubelskiego zostało przetworzonych przez spółkę CEMEX na potrzeby cementowni”) czy na str. 253 („W roku 2021 CEMEX przetworzył 83 624 Mg odpadów komunalnych z terenu województwa lubelskiego. Wartość ta stanowi 27,7% wszystkich przyjętych odpadów palnych”).	Zapewnienie spójności przedstawianych informacji.	Częściowo uwzględniono.	Dokonano doprecyzowania niniejszego problemu. Autorzy dokumentu wskazali w niniejszej części, że choć zdolności przerobowe cementowni są na wysokim poziomie, to jedynie 15% wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych z terenu województwa lubelskiego trafia do instalacji w postaci RDFu i preRDFu (co jest stosunkowo niską wartością). Z drugiej strony, jedynie 27,7% odpadów palnych stanowią te, które zostały dostarczone z województwa lubelskiego. Oznacza to, że instalacja cementowni nie służy województwu lubelskiemu jako uzupełnienie systemu gospodarki odpadami, a przetwarza jedynie wybrane, wysokokaloryczne odpady w swoich procesach produkcyjnych, co może mieć wpływ na ryzyko niedotrzymania maksymalnych poziomów składowania w kolejnych latach w przypadku braku	Wyjaśnienia częściowo przyjęto. Nie można jednak zgodzić się ze stwierdzeniem, że instalacja cementowni nie służy województwu lubelskiemu jako uzupełnienie systemu gospodarki odpadami skoro (jak wskazują autorzy dokumentu) prawie 30% (27,7%) odpadów palnych zagospodarowanych w tej instalacji stanowią odpady pochodzące z województwa lubelskiego powstałe w wyniku przetwarzania odpadów komunalnych. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że zgodnie z obowiązującymi przepisami instalacje spalania odpadów komunalnych o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW zostały objęte jedynie obowiązkiem monitorowania, weryfikacji i raportowania. Należy zatem doprecyzować, że dopiero ewentualne objęcie systemem handlu EU_ETS może spowodować konieczność poszukiwania alternatywy w stosunku do RDF-u/ SRF-u.	Uwzględniono	Doprecyzowano niniejsze fragmenty. W pierwszym z przytoczonych fragmentów zastosowano zbyt daleko idący skrót myślowy. Miał on na celu wskazanie, że mimo posiadania współspalarni w województwie niniejszy region boryka się z problemem zbyt dużego udziału składowania odpadów komunalnych. Drugi z przytoczonych fragmentów również zredagowano. Faktycznie instalacje spalania odpadów komunalnych o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW zostały objęte jedynie obowiązkiem monitorowania. Jednakże, informacje na temat objęcia systemem handlu EU_ETS spalarni jest szeroko omawiany w przestrzeni publicznej. W WPGO wskazano odpowiednie publikacje.	Dobrze byłoby poprawić następujący fragment „Od roku 2025 instalacje spalania odpadów komunalnych o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW zostaną objęte obowiązkiem monitorowania”. Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, spalarnie odpadów komunalnych o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW zostały objęte obowiązkiem monitorowania od 2024 r.	Uwzględniono. Poprawiono zgodnie z sugestią.

Lp.	Rozdział	Podrozdział	Punkt podrozdziału	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Stanowisko do uwag i odniesienie UMWL do uwag MKiŚ
								inwestycji w spalarnie odpadów.					
3.				Uwaga ogólna	Zamiast „odpady biodegradowalne” należy stosować pojęcie „odpady ulegające biodegradacji”. Ponadto należy przeanalizować, czy we wszystkich przypadkach faktycznie chodzi o odpady ulegające biodegradacji, czy też o ich podzbiór, czyli bioodpady.	Należy stosować nazewnictwo zgodnie z ustawą o odpadach, w której zdefiniowano pojęcie „odpady ulegające biodegradacji”.	Uwzględniono	Przeanalizowano dokument pod kątem używanego nazewnictwa i skorygowano je w przypadku stwierdzenia nieścisłości.	Określenie biodegradowalne pozostało w tabelach: 1) 3.3.38 – w tym przypadku powstaje pytanie, czy nazwy instalacji są określane przez Urząd Marszałkowski czy też przez właściciela instalacji – w pierwszym przypadku należałoby nazwę „Kompostownia odpadów biodegradowalnych i osadów ściekowych” odpowiednio skorygować; 8.1.16 – w tym przypadku nazewnictwo należałoby skorygować.	Uwzględniono. Skorygowano zgodnie z sugestią.	Stosowanie prawidłowego nazewnictwa.	Pozostało wyrażenie „odpady biodegradowalne” w kilku miejscach w Planie inwestycyjnym i Prognozie oddziaływania.	Uwzględniono. Poprawiono nazewnictwo zgodnie z uwagą.
4.				Uwaga ogólna	Należy uporządkować nazewnictwo dotyczące żywności. Pojęcie „marnowanie żywności” zostało zdefiniowane w ustawie o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności i zasadniczo dotyczy jednostek handlu. Jeżeli zatem chodzi o inne etapy łańcucha dostaw żywności (czyli o szersze znaczenie), to należałoby stosować pojęcie „marnotrawstwo żywności”, tak jak jest to stosowane w Krajowym planie gospodarki odpadami 2028. Ponadto należy używać pojęcia „odpady żywności” (pojęcie to jest zdefiniowane w ustawie o odpadach), a nie „odpady	Należy stosować właściwe i jednoznaczne nazewnictwo.	Uwzględniono	Skorygowano nazewnictwo zgodnie z sugestią.	Nie dokonano weryfikacji w całym dokumencie: 1) sformułowanie „odpadów z żywności” pozostało w tytule rozdziału 3.1.1.1., 2) str. 55: „powstawania odpadów żywnościowych ...”, 3) str. 243: „zapobiegania powstawaniu odpadów z żywności ...” Ponadto należy zweryfikować zdanie na str. 54: „Wprowadzenie sprawozdawczości – w W kolejnych latach może ulec zmniejszeniu zmniejszeniu ilości żywności ulegającej marnotrawstwu dzięki efektywniejszym programom gospodarowania żywnością.”, bowiem samo wprowadzenie	Uwzględniono. Skorygowano zgodnie z sugestią.	Stosowanie prawidłowego nazewnictwa.	Wyrażenie „odpad” w różnych przypadkach pozostało w kilkunastu miejscach w WPGO oraz kilkudziesięciu miejscach w Planie inwestycyjnym.	Uwzględniono. Poprawiono nazewnictwo zgodnie z uwagą. W przypadku Planu inwestycyjnego, w tytułach wierszy tabeli 1, 11 i 21 zachowano formę zgodną z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie sposobu i formy sporządzania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz wzoru planu inwestycyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2574)

Lp.	Rozdział	Podrozdział	Punkt podrozdziału	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Stanowisko do uwag i odniesienie UMWL do uwag MKiŚ
					z żywności” czy też „odpady żywnościowe”.				sprawozdawczości nie ma wpływu na ilość odpadów. W ustawie o odpadach jest zdefiniowane pojęcie „odpady”, a nie „odpad” (np. na str. 122 powinno być „niestanowiących odpadu odpadów ...”, podobnie w innych miejscach pojawia się „odpad”, „odpadu”, „odpadem” – w liczbie pojedynczej zamiast w liczbie mnogiej.				
5.				Uwaga ogólna	Cały dokument należałoby zweryfikować pod kątem redakcyjnym (m.in. literówki, interpunkcja).	Oficjalne dokumenty powinny być redagowane z odpowiednią starannością, w tym pod względem językowym.	Uwzględniono.	Zweryfikowano dokument pod kątem redakcyjnym.	Nie dokonano weryfikacji całego dokumentu. Poniżej przedstawiono przykłady. Wyrazy: „dyrektywa”, „ustawa” itd. w nazwie aktu prawnego pisze się generalnie z małej litery (chyba, że stoją na początku zdania). Str. 53: „Ilość opadów żywności w województwie lubelskim ...”. W przypadku rzeczowników policzalnych stosuje się określenie „liczba”, a nie „ilość” (np. na str. 55 powinno być „liczba organizacji partnerskich”). Str. 243: „promowania technologii przetwarzania bioodpadów, dzięki któremu powstaje pełnowartościowy produkt (kompostowniki przydomowe),’ Str. 243: „wytwarzanej ilości opadów ...” „Opady” (w różnych przypadkach) zamiast „odpady” pojawiają się również w innych miejscach dokumentu.	Uwzględniono. Zweryfikowano dokument pod kątem redakcyjnym.	Uwaga redakcyjno - stylistyczna	Nie dokonano pełnej weryfikacji. Poniżej podano przykłady. Na str. 41, 43, 78, 82, 90, 132, 167, 307 WPGO pozostało „Rozporządzenie” (z dużej litery) w różnych przypadkach. Na str. 55 WPGO na rysunku 3.1.4.zamiast „ilość organizacji partnerskich” powinno być „liczba organizacji partnerskich”. Na str. 56 WPGO jest zapis „Lubelski Oddział Okręgowy PCK (np. poprzez organizację w roku 2020 28 warsztatów „niemarnowanie żywności”)” – nie jest jasne, w którym roku odbyły się te warsztaty, czy też mają się odbywać corocznie w latach 2020-2028. Na str. 117 WPGO należy dodać „z” w poniższym zdaniu: „Głównym sposobem zagospodarowania powyższych odpadów wykazanych w sprawozdaniach z realizacji zadań z	Uwzględniono. Zweryfikowano dokumenty pod kątem redakcyjnym.

Lp.	Rozdział	Podrozdział	Punkt podrozdziału	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Stanowisko do uwag i odniesienie UMWL do uwag MKiŚ
												zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi ...”. Na str. 118 i 119 WPGO zamiast „odpadów tekstylnych/odpadom tekstylnym” powinno być „odpadów tekstyliów/odpadom tekstyliów”. Na str. 309 WPGO zamiast „odpadów z tekstyliów” powinno być „odpadów tekstyliów”. Plan inwestycyjny: str. 142 – „Ustawy”, str. 101, 115 – „Rozporządzenia”, a na str. 151 – „Działanie to ma na celu spełnienie wymagań Dyrektywy Parlamentu Europejskiego dotyczącej w sprawie ograniczania odpadów.” – nie jest jasne, o jaką dyrektywę tutaj chodzi, nie ma dyrektywy o takim tytule. Pod tym kątem należałoby zweryfikować również Prognozę oddziaływania (np. na str. 171 jest zapis „Według art. 39, ust. 1 ustawy z Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699). r. o odpadach, ...”. Przy okazji należałoby uaktualnić miejsca publikacji aktów prawnych – np. w przypadku ustawy o	

Lp.	Rozdział	Podrozdział	Punkt podrozdziału	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Stanowisko do uwag i odniesienie UMWL do uwag MKiŚ
												odpadach: Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm. W Prognozie oddziaływania znajduje się też niewłaściwe rozwinięcie skrótu PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów (nazwa taka pojawia się również w tekście), a powinno być: punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych. W aktach prawnych znajdują się przepisy, a nie zapisy.	

Tabela 2 Odniesienie do uwag zgłoszonych przez Ministra Klimatu i Środowiska do projektu Planu Inwestycyjnego stanowiącego załącznik do projektu „Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2028”.

Lp.	Nr tabeli	Nr wiersza	Nr kolumny	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia uwagi	Uzasadnienie	Stanowisko MKiŚ	Stanowisko do uwag i odniesienie UMWL do uwag MKiŚ
1.	Np. 11	Np. 42		Np. 81	Braki danych oraz zapisy typu: Nie określono warto uzupełnić.	Plan inwestycyjny powinien być dokumentem kompletnym.	Uwzględniono.	Uzupełniono dane.	Planowane moce przerobowe warto byłoby określić, np. tab. 23 poz. 2.	Uwzględniono. Uzupełniono zapisy.	Zapewnienie prawidłowych informacji.	Uwagę należało potraktować kompleksowo, bo stanowiła przykład. Np. obecnie w tab. 19 poz. 7 są braki danych w zakresie pojemności nowej kwatery lub w tab. 21 poz. 9 kol. 4, 5, czy też tab. 24 poz. 1 kol. 8-9.	Uwzględniono. Uzupełniono zapisy zgodnie z uwagą.